

Urkujen rakentaja Olav Kents (kuvasa keskellä) ja kanttorit Ritva Göös ja Markku Hekkala ovat tyytyväisiä. Marian kappeli on 16-äämikertaisille Normann-uruille sopiva sijoituspaikka, ja ne tulevat aktiiviseen käyttöön.

Kulttuuri

Arvosoitin pääsee uudelleen käyttöön Kakkolassa

Virolaisen mestarin Gustav Normannin urkuja on muuallakin, mutta nämä ovat ainutlaatuiset

TEKSTI: PIIRKKO WILÉN KUVAT: MARIA SEPPÄLÄ

KOKKOLAN Marian hautausmaa on peittynyt lumivaippaan.

Portilta on vain lyhyt matka punatiliseen siunauskappeliin, jonka remontti on juuri valmistumassa. Viimeisessä vaiheessa kappeli saa uudet urut.

Vaikka eiväthän ne uudet urut.

Ne tilattiin Kakkolaan virolaiselta urkumestarilta, Gustav Normannilta jo 1800-luvulla. Nyt ne on restauroinut ja koonnut toinen virolainen mestari, Olav Kents, työmiestensä kanssa.

KIRKOSSA on urut. Maallikoille se tieto riittää.

Asiaan perehtyneelle lause sisältää yhtä paljon informaatiota kuin ”naapurilla on auto”. Uruilla on tyyliinsä ja tekijänsä. Mutta ne ovat myös yksilöitä.

Marian kappelin edelliset urut olivat sellaiset, että niillä juuri ja juuri pystyi soittamaan siunaustilaisuudessa tarvittavan musiikin. Kanttoreille sekini oli kärsimystä.

He ajelivat hammasta purren Ladalla ja tiesivät koko ajan, että aivan lähellä oli varastoituna todellinen loistoauto.

KOKKOLAN suomalaisen seurakunnan johtava kanttori Ritva Göös ja Kälvij

än kanttori Markku Hekkala ihailevat remontoitua kappelia ja sinne kootuja urkuja. Ne näyttävät uudessa ympäristössään erilaisilta kuin aikoinaan Kaarlelan kirkossa otetussa kuvassa.

–Urkujen värityksen arkkitehti suunnitteli niiden aiemman värityksen pohjalta. Ne sulautuvat hyvin tähän tilaan, kiittelee Göös.

Olev Kents hyväilee tyytyväisenä Normann-urkujen puisia koskettimia. Hän on Virossa restauroinut useampiakin arvostetun urkumestarin soitimia.

–Mutta nämä ovat ainutlaatuiset!

Urkusa

KOKKOLANSEU nyt lukuisia koken Viroon ja I mann-urkuja v Meneillään on rakentamis servatorion ja jia varten.

VIIME VUONNA la Urkusafarin: mahdollista ki suissa useissa Tänä syksyr kiin ja Pohjois levittäytyy yh 100-tapahtur

TAMMIKUUN l sa ja Pietarsaa rakuntien, kor keakoulujen, I ki-Pohjanmaa viikonloppu, j seminaarin ja Silloin vierä jossa Norman nä: edessä on soinnillinen v

URUT rakenneti tehty mitään n purettiin vuon: Silloinen kar son ei olisi halt laatusesta soit kunnan päätä isommat ja kor Kanttori huo ja varastoitiin l –Hän todelle Kents. Kaikki tarpe

VARASTOSSA ol nostamisesta f vuotta sitten. – Silloin meit kanttoria – Ste eikä seurakun: telee Ritva Göö Nyt hankkee senkymmentä Vuonna 2010 le, että liki kuu rastoituna olle inventoitiin. K Marian kappel vanhat urut pa

en

Ikkala ihaile-
elia ja sinne koot-
ivat uudessa ym-
tä kuin aikoinaan
etussa kuvassa.
n arkkitehti
nman värityksen
at hyvin tähän ti-
tyytyväisenä
isiä koskettimia.
roinut useam-
cumestarin soit-
ainutlaatuiset!

Urkusafari laajenee

KOKKOLANSEUDUN URKUSEURA on järjestänyt lukuisia konsertteja, tehnyt opintomatkan Viroon ja koonnut mukavasti rahaa Normann-urkuja varten.

Meneillään on myös hanke lastenjalkeen rakentamiseksi Kaarlelan kirkkoon konservatorion ja työväenopiston pieniä soitteja varten.

VIIME VUONNA yhdistys järjesti Pohjanmaalla Urkusafarin: yhden viikonlopun aikana oli mahdollista kiertää konserteissa ja urkumessuissa useissa eri kirkkoissa.

Tänä syksynä idea levisi Kotkaan, Helsinkiin ja Pohjois-Pohjanmaalle. Urkusafari 2017 levittäytyi yhä laajemmalle osana Suomi 100-tapahtumia.

TAMMIKUUN lopussa järjestetään Kokkolassa ja Pietarsaarella yhteistyössä alueen seurakuntien, konservatorioiden, ammattikorkeakoulujen, Pietarsaari Sinfoniettan ja Keski-Pohjanmaan kanttorit ry:n kanssa urkuviikonloppu, joka konserttien ohella sisältää seminaarin ja tutustumisia seudun urkuihin.

Silloin vierailaan myös Marian kappelissa, jossa Normann-urut alkavat olla pystytettyinä: edessä on vielä niiden äänittäminen eli soinnillinen viimeistely.

URUT rakennettiin 1879, eikä niihin tehty mitään muutoksia ennen kuin ne purettiin vuonna 1958.

Silloinen kanttori **Hemming Carlsson** ei olisi halunnut luopua korkealaatuisesta soitimesta, mutta seurakunnan päättäjät tahtoivat uudet urut: isommat ja komeammat.

Kanttori huolehti, että urut purettiin ja varastoituiin huolellisesti.

- Hän todella tiesi mitä teki, kehuu Kents.

Kaikki tarpeellinen oli talletettu.

VARASTOSSA olleiden urkujen kunnostamisesta puhuttiin jo kymmenen vuotta sitten.

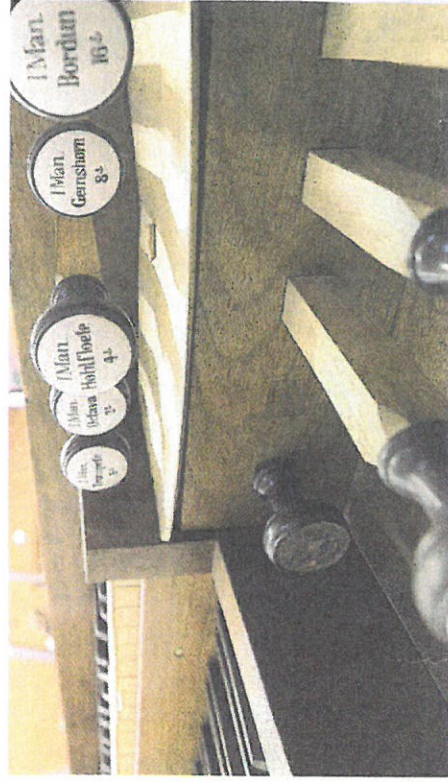
- Silloin meitä oli asialla vain kaksi kanttoria - **Stefan Lönnquist** ja minä - eikä seurakunnassa innostuttu, muistele Ritva Göös.

Nyt hankkeen tukena on ollut kolmi-senkymmentä aktiivia.

Vuonna 2013 päästiin jo niin pitkälle, että liki kuusi vuosikymmentä varastoituna olleet urut otettiin esiin ja inventoitiin. Kanttorit esittivät, että Marian kappelin remontin yhteydessä vanhat urut palautettaisiin käyttöön.

Alkuperäiset Gustav Normannin tekemät urkupillit ovat odottaneet liki 60 vuotta, että pääsevät taas soimaan.

Pääpillien rekisteritappien päässä olevat posliiniset äänikertanimikkeet teetettiin Saksassa vanhan mallin mukaan.

Uruilla on tyyliinsä ja tekijänsä. Mutta ne ovat myös yksilöitä.

Sen jälkeen kappelissa voitaisiin järjestää myös konsertteja.

PÄÄTTÄJÄT kauhistuivat kustannusarviota: Normann-urkujen rakentamien uudestaan tulisi maksamaan liki 200 000 euroa.

Mutta kanttorit eivät antaneet periksi.

Lopulta sovittiin, että seurakuntayhtymä on valmis käyttämään urkukokkeeseen 100 000 euroa. Kanttorit hankkivat muun rahoituksen.

Kansanedustaja **Tuomo Puumalan** vinkin perusteella seurakuntayhtymäanoi ja saikin hankkeeseen valtion-apua opetus- ja kulttuuriministeriöltä 50 000 euroa.

Pari vuotta sitten perustettu Kokkolansitudun Urkuseura ry - Karlebynejdens Orgelvänner ry, jonka puheenjoh-

tajana Markku Hekkala toimii, on jatkanut varainkeruuta.

HAAVEESTA on tulossa totta.

Toukokuussa Normann-urkujen käyttöönottotjuhlassa yleisö pääsee kuulemaan paitsi vanhoja urkuja, myös uusia sävellyksiä, jotka Kokkolan Urkuseura on tilannut suomalaiselta **Santeri Siimekseltä** ja virolaiselta **Urmas Sisaskilta**.

Seurakuntalaiset pääsevät vihdoin kuulemaan, miten kauniisti ja täyteläisesti vanhat urut soivat.

NÄITÄ URKUJA ei ole soitettu yli puoleen vuosisataan, mutta kanttorit kuulivat Virossa toisia Normann-urkuja, joiden soitinta Ritva Göös kuvallee ihanaan läpikuultavaksi ja lämpimäksi.

Olev Kents uskoo, että Kokkolassa lopputulos on vieläkin parempi: näitä urkuja ei ole aikaisemmilla korjaustoililla pilattu.

- Tämä on "soitettu soitin". Sointi on jo tässä kaapissa. Sen voi kuulla, vaikka vasta yksi äänikerta on paikoillaan, hän sanoo.

- Tämä on todella arvosoitin.